

SA BUKA TE HOZEA Sa Vinabakala

Hozea si tozi vura nia sa zinama te Zihova pa Izireli, pa mudina e poropita Emosi. Podalae si asa pa totošo sapu koa banara se Zeroboami vina rua, keke gua koari poropita Aisea meke Maika pu tozi vura nia sa Zinama te Zihova pa Ziuda. Hozea dogoria sa tinaraovo te Izireli la pa Asiria meke koa kamo ia sa kukuruna sa totošo sapu gorevura sa. Asa sa poropita vina betobeto sapu garunu ia Tamasa pude va balau i sari pa Izireli pude kekere pa dia hahanana kaleadi.

Variva talotana sa tinavete te poropita Hozea, sina garunu ia Tamasa si asa pude vagi ia si keke barikaleqe barabaratana. Lopu hite soto va nabu sa barikaleqe koe Hozea, sa nana palabatu, gua sapu sa butubutu Izireli sapu lopu soto va nabu koa sa dia Tamasa meke vaheši dia votivotiki tamasa tu. Ka neta koburu si podo meke keke mo si te Hozea. Veko pania e Qoma, sa barikaleqe, se Hozea meke vagi nana votivotiki tie, ba totošo kamo ia tinasuna si hiva pule la si asa koe Hozea. Pa tataru variva taleosae si holu vagi pule nia Hozea si asa. Doduru hire si na vina titila la koe Izireli si asa sapu gua mo asa sa hahanana te Izireli la koe Tamasa.

Sa tataru te Tamasa si vata dogoro nia Hozea sapu okoro hola nia sa pude tago ia si keke barikaleqe sapu kote tataru nia si asa. Izireli si

lopu okoro hokara nia sapu gua asa ke kaqu tava kilasa.

Sari na Nati Pinaqapaqahana sa Buka

Vinarihaba te Hozea meke sa nana tatamana.

Hinia 1:1 kamo hinia 3:5

Inavoso tinazutuna Izireli. Hinia 4:1 kamo hinia 13:16

Sa inavoso pinodo pule meke sa vina tatara.

Hinia 14:1-9

Sari Zinama Tuketukele

¹ Sa zinama te Zihova si kamo la koe Hozea, sa tuna koreo e Beri, koari totošo sapu koa banara pa Ziuda sari Uzaea, Zotamu, Ehazi, meke Hezikaea, meke koa banara pa Izireli se Zeroboami sa tuna koreo e Zehoasi.*

Sa Barikaleqe te Hozea meke sari Koburu

² Totoso podalae zama gua koe Hozea se Zihova, si zama se Zihova koa sa, “La, mamu vagia si keke barikaleqe barabaratana, mamu haba ia, pude sari koburu si ta vagi pa binarabarata tugo, sina sa popoa si ele tavetia si keke binarabarata nomana sapu rizu va seu si arini koe Zihova.”

³ Ke haba ia sa se Qoma sa tuna e Dibalaimi, meke molu si asa meke podo ia si keke koburu koreo.

⁴ Zama se Zihova koe Hozea, “Poza nia Zezireli, sina kote va kilasia Rau sa tutina Zehu koasa

---

* **1:1** 2 Ban 14:23 kamo hinia 15:7, 15:32 kamo hinia 16:20, 18:1 kamo hinia 20:21; 2 Koron 26:1 kamo hinia 27:8, 28:1 kamo hinia 32:33

eono sapu tavetia sa pa Zezireli, meke sa butubutu banara pa Izireli si kote va mate pania Rau.*

⁵ Koasa rane asa si kote va moku pania Rau sa bokala te Izireli koasa lolomo pa Zezireli.”

⁶ Molu pule se Qoma meke podoa sa si keke vineki. Zama se Zihova koe Hozea, “Poza nia ‘Lopu Ta Tataruena’, ura na lopu kote vata dogoro nia Rau sa Qua tataru koasa butubutu Izireli, pude taleoso nia.

⁷ Ba kote vata dogoro nia Rau sa Qua tataru koasa Butubutu Ziuda; meke kote harupi Rau. Lopu kote ta harupu pa bokala, vedara, babe pa vinaripera babe koari na hose na tie koi hose, ba koa Arau Zihova sa dia Tamasa mo.”

⁸ Mudina sapu va luara nia susu Qoma se Lopu Ta Tataruena, si vagi pule ia sa si keke koburu koreo.

⁹ Meke zama se Zihova, “Poza nia ‘Lopu na Qua Tinoni’, ura na lopu Qua tinoni si gamu, meke Arau si lopu mia Tamasa.”

Izireli si Kaqu Ta Kuri Pule

¹⁰ Zama sa poropita, “Gua ba sari tie Izireli si kote guana onone pa masamasa, sapu lopu boka ta pada babe ta nae. Koari na vasidi sapu ta zama guahe si arini, ‘Lopu Qua tinoni si gamu’ gua, si kote ta pozae, ‘Na koburu tanisa Tamasa toana,’ si arini.*

¹¹ Sari tie pa Izireli meke sari tie pa Ziuda si kote koa keke pule, meke kote vizatia rini si keke

---

* **1:4** 2 Baṅ 10:11   * **1:10** Rom 9:26

koimata meke kote ta lete pule meke toqolo sage si arini, ura kote noma hola sa rane te Zezireli*.

2

¹ Zama la guahe koari tasimu koreo, ‘Qua tinoni,’ meke koari tasimu vineki, ‘Sarini pu tataru ni Rau.’”

Izireli si gua sa Barikaleqe sapu Luara Palabatuna

² Zama se Zihova koa sa butubutu Izireli, “Gege-sia sa tinamia, uve gegesia, ura lopu Qua barikaleqe si asa, meke Arau si lopu nana palabatu.

Tozi nia pude va via pania pa isumatana sa dinono barabarata meke pa varikorapadi ri susuna sa, sa ene hoboro.

³ Pude lopu gua si kote la Arau meke va dodore ia meke va dodoho ia, gugua pa rane sapu podo si asa;

kote tavete guni nia Arau sa popoa Izireli gua na qega, va iliri la nia pa keke pepeso popana, pude madi mate pa memeha.

⁴ Lopu kote vata dogoro nia Arau sa Qua tataru koari nana koburu, sina na koburu pododi pa binarabarata.

⁵ Sa tinadia si ene hoboro meke podo i sa pa hahanana variva kurekuredi.

Zama si asa, ‘Kote luli la i rau sari qua babaere,

---

* **1:11** Sa ginuana Zezireli si “Zihova si letea.”

arini pu poni au sa gequ ginani meke kolo,
qua poko vulu, qua lineni, qua oela, meke
qua napo.'

⁶ Gua ke kote hukata nia hilibubuku Rau sa nana
sirana;

kote bara vari likohae nia rau pude lopu
gilania sa pae kote ene gua.

⁷ Kote hadu luli sa sari nana babaere ba lopu
boka kamoi;

kote hata i sa ba lopu dogori.

Meke kote zama si asa,

'Kote pule la qua koasa qua palabatu keke-
nuna,

ura leanagu tu totona asa hola nia sapu
kamahire.'

⁸ Na lopu hite tumae nia sa sapu Arau mo sapu
asa

sapu ponia huiti, vaeni vaqura, meke oela,

sapu poni va soku nia siliva na qolo

sapu tavetavete ni arini pa vinahesi Beolo.

⁹ Gua ke kote vagi pania Rau sa Qua huiti pana
sagana sa,

meke Qua vaeni vaqura pana bogisi sa meke
nama pude napoa.

Kote vagi pule nia Rau sa Qua poko vulu meke
lineni,

sapu pokopoko ni sa pude lopu dodore.

¹⁰ Ke kamahire kote vata dogoro nia Rau sa
tini dodohona tanisa pa mata dia ri nana
babaere;

loke tie kote vagi pania si asa pa Limaqu Rau.

¹¹ Kote va noso pani Rau sari doduru nana
inevana;

sari nana nati inevaṇa varigara nomadi,

gua tugo sari nana Sidara Vaqura, na Rane Sabati.

12 Kote huari Rau sari nana huda vaeni meke nana huda piqi,
sapu ari nana babaere tabarani koa sa, guni ni sa;

kote va hiqohiqo pani Rau,
na kurukuru pinomo mo kote gani i.

13 Kote va lipulipu ia Rau si asa koari na rane sapu hoke va uququ va humaņa lea la koe Beolo si asa;

koari na rane sapu va sari pule nia si asa koari na vikulu na patu nedala,
meke hata luli sa sari nana babaere,
ba Arau si muliņi Nau sa,"

zama vura gua se Zihova.

Sa Tataru te Zihova La koari Nana Tinoni

14 "Gua ke kote la Arau meke hatihati vura nia;
kote turaņa la nia Rau si asa pa qega
meke kote zama va lomolomoso ia.

15 Vasina kote vala pule ni Arau sari nana inuma vaeni,

meke sa Lolomo pa Akora* si kote guni nia Rau na sasada la pa tinoa leana.

Vasina si kote kera si asa gugua koari na rane totošo vaqurana sa,

gugua koari na rane sapu vura taloa si asa pa Izipi.*

16 Zama vura si Arau Zihova, pa rane asa,
kote poza Nau goi na 'qua palabatu';

---

* 2:15 Sa ginuana sa Lolomo Akora si na Lolomo Tinasuna. Mi tiro la pa Zosua 7:24. * 2:15 Zos 7:24-26

- lopu kote poza pule Nau 'qua Beolo*' agoi.
- 17 Kote va rizu pani Rau pa beruna sari pozana e Beolo;
lopu kaqu ta poza pule sari pozapoza arini.
- 18 Koasa rane asa si kote tavetia Rau si keke vinariva egoi tadirini
koari na kurukuru pinomo pa pezara meke sari kurukuru pa galegalearane meke sari na kurukuru pu gotolo pa pepeso.
Na bokala meke na vedara meke na vinaripera si kote va noso ia Rau koasa popoa, pude doduru si kote koa pa binule.
- 19 Kote haba igo Rau pude na Qua ninae rane ka rane;
kote haba igo Rau pa tinonoto meke pa ninono,
pa tataru loke kokoina meke pa tataru variharupi.
- 20 Kote haba igo Rau meke lopu kote luara pani pule Au goi,
meke kote tumae nia goi sapu Arau se Zihova.
- 21 Kote olani Rau sari na vinaravara meke tozia sa galegalearane pude ruku,
kote ruku sari na lei meke va bobosia sa popoa pepeso;
- 22 meke sa popoa pepeso si kote va toqolia sa huiti,
na vaeni vaqura meke sa oela koa sa popoa Zezireli*.
- 23 Kote lete ia Rau si asa koasa popoa;*

---

* 2:16 Sa ginuana Beolo si Baṅara. * 2:22 Sa ginuana Zezireli si sa Tamasa si lelete. * 2:23 Rom 9:25; 1 Pit 2:10

kote vata dogoro nia Rau sa Qua tataru koa
 sa sapu Arau poza nia
 ‘Lopu Ta Tataruena’ koa Rau,
 sapu pozani, ‘Lopu na Qua Tinoni’, kote zama si
 Arau,
 ‘Gamu si na Qua tinoni’;
 meke kote zama si arini, ‘Agoi sa mami
 Tamasa,’ gua.”

3

Taleoso nia Hozea sa Nana Barikaleqe

¹ Zama se Zihova koa rau, “La mamu va dogoro pule nia sa mua tataru koasa mua barikaleqe, be vea ta tatarue gua si asa pa votiki tie meke na barikaleqe barabaratana gua. Tataru nia gua sapu tataru guni nia e Zihova si pa Izireli, be vea vahesi guni ni arini sari votiki tamasa meke variponi lani sari resini vua qurepi koa rini, gua si arini.”

² Ke holu vagi pule nia rau si asa pa manege lima poata siliva meke keke gogoto lima navulu puta kilo mamatana sa kiko bale.

³ Meke tozi nia rau si asa, “Soku rane si kote koa turanau agoi si arau; lopu kaqu na maqota si agoi babe puta turana ia agoi si keke tie, na arau kote koa turanigo si agoi.”

⁴ Ura soku rane si kote koa loke dia banara sari pa Izireli; kote loke dia koimata, loke vinukivukihi, babe na vina tigonon hopedi pude tana vahesi, loke poko hopedi babe beku pude vakuvakutae la koari tomate.

⁵ Mudina asa si kote pule mae sari tie Izireli meke hata ia se Zihova sa dia Tamasa meke se

Devita sa dia baṅara. Kote neneqaradi meke mae koe Zihova meke mae koari Nana minana koari na rane mumudi.

4

Zutui Zihova sari pa Izireli

¹ Mi avosia sa zinama te Zihova, gamu pa Izireli, sina na zintu si tozi mae nia e Zihova atu koa gamu pu koa koasa popoa:

“Loke tie si soto va nabu pa vinahesina sa Tamasa loke tie si tataru Nia, loke tie si pamaṅa Nia.

² Na tale lineveleve si tozi rina tie, kokoha, meke vari seke matei, na hiko meke barabarata; doduru tinarae si ta seke beto, meke lamo sa seke variva matei.

³ Koa sa ginugua hie si kulusu sa popoa, meke doduru pu koa vasina si matemate palae; sari kurukuru pinomo pa pezara, meke sari kurukuru pa galegaleane meke sari igana pa kolo si korapa matemate palae.”

Zutui sa Baṅara sari na Hiama

⁴ “Madi lopu paleke mae zintu sari tie, lopu kote zutu ia keke tie si keke tie pule, ura sari mua tinoni si gugua arini pu zutu i sari na hiama.

⁵ Ta tubarae si gamu boṅi na rane, meke sari poropita si somana ta tubarae luli koa gamu.

Ke kote huara ia Rau sa tinamia, sa popoa Izireli.

6 Sari na Qua tinoni si mate sina lopu tava tumatumae si arini koasa Tinarae te Tamasa.

Sina kilu ia gamu sa tinumatumae,
ke kilu gamu tugo Arau pude na Qua hiama;
sina doño pania gamu sa tinarae tanisa mia
Tamasa,
ke kote doño pani tugo Arau sari mia
koburu.

7 Totoso soku sari na hiama,
si soku nono la sari sinea tavete maeni arini
koa Rau;

hobe la nia rini sa Qua tinolava nedalana
pa beku variva kurekuredi.

8 Deña si arini koari na sinea tadi Qua tinoni
meke qetu ni rini sari dia kinaleana.

9 Meke kote guahe: sapu taveti ri na hiama, si
kote taveti ri na tinoni.
Kote tava kilasa beto sari karua koari dia
hahanana
meke tava lipulipu koari dia tinavete
kaleadi.

10 Kote henahena si arini ba lopu deña;
kote somana koari na maqota pude va ma-
suru, ba loke koburu kote podoa,
sina veko pania rini se Zihova
meke vala pule ni

11 koari na hahanana maqota.

Naponapo si arini pa vaeni koana meke
vaqurana,
sapu vagi pani sari ginilagilana tadi na Qua
tinoni.

*Hakohako ni sa Tamasa sari na Vinahesi
Huporodi*

- 12 Kote nanasia rini sa beku huda
meke ta olana koasa kolu huda.
Na lulia rini sa hahanana tana maqota na ta
turaña va seu;
meke sekea rini sa vinariva egoi koasa dia
Tamasa.
- 13 Vukivukihi si arini koari na batu toqere
meke va uququ humaña lea koari na toa,
pa kauru huda oaku, huda popola meke tere-
biniti,
vasina sapu aqoro va ibibu lea.
Ke sari tumia vineki si evaṅae na maqota
meke sari barikaleqe roroto maedi si
barabarata.
- 14 Lopu kote va kilasi Arau sari tumia vineki
pana kekere si arini pude na maqota,
gua tugo sari barikaleqe roroto maedi
pana barabarata si arini,
sina sari tie mo teledia ba hata i sari na tuturue
meke va vukivukihi turani sari na maqota
koari na beku.
Na tinoni sapu loketona gilania si kote kamo
ta huara!
- 15 Agoi Izireli si hinokara barabarata tugo
ba e Ziuda mani lopu keha lulia si asa pude
lopu ta zutu.
Gamu pa Ziuda, lopu la pa Qiliqali;
lopu sage la pa Beti Aveni*.
Meke lopu tokotokoro guahe, 'Gua sapu
toana se Zihova!' gua.

---

* **4:15** Beti Aveni ginuana si vetu tana tinavete kaleadi. Na keke pozapoza pule te Betolo.

- 16 Sari tie Izireli si tasuna hola, korodia rizu,
gua tugo na bulumakao toতোসো korona rizu.
Vea meke kote boka pausu i e Zihova sarini
pude guana lami pa inuma duduli?
- 17 E Iparemi si ele va pupuhia na vinahesi beku
ke mada vekoa nana!
- 18 Totoso paho sari napo,
ba hoda lamo sa tinavete maqota tadi kasa;
leana hola koari na koimata sari hahanana
variva kurekuredi.
- 19 Na vivirua kote sara pani,
meke kote kurekure ni rini sari dia
vinukivukihī la pa beku.

5

Ta Pitu se Izireli koe Tamasa

- 1 Avosia si hie, gamu na hiama!
Va taliña mae, gamu pa Izireli!
Va avoso, gamu pa tututi tanisa banara!
Sa vinaripitui hie si atu koa gamu;
na sipata si gamu pa Mizipa,
na vaqara ta nadorona pa Toqere Tabora.
- 2 Sari tie va gague si ele lohi la sa va mate tie
tadirini.
Kote va lipulipu i Arau sari doduru arini.
- 3 Arau tumae va leana nia se Iparemi;
Izireli si lopu tome koa Rau.
Agoi Iparemi si ele taliri la pa tinavete maqota;
meke Agoi Izireli si kaleadi tu mua tinavete.

Vina Balau pa Vinahesi Beku

- 4 Sari dia tinavete kaleadi lopu va malumi
pude pule la koasa dia Tamasa.

Na lulia rini sa hahanana maqota sapu koa pa korapa bulo dia;

meke lopu pamaña nia rini se Zihova.

⁵ Sa vinahesi pule tadi pa Izireli si va sosode pule ni;

sari pa Izireli, gua tugo sari pa Iparemi, si tubarae ni koari dia sinea,

Ziuda ba ta tubarae luli koa rini.

⁶ Pana turana lani rini sari dia sipi meke bulumakao pude vukivukihi lani koe Zihova, si lopu dogoria rini si Asa;

na ele va rizu va seu si Asa koa rini.

⁷ Arini ele sekea sa vinariva egoi te Zihova; podo koburu pa vale sirana si arini.

Kamahire pa dia vinahesi beku pa Inevana Sidara Vaqura

kote mate si arini meke sa dia inuma si kote ta huara.

Vinaripera pa Varikorapadi Ziuda meke Izireli

⁸ Ivua sa buki pa Qibea, sa buki kikiho pa Rama.

Ivu va ululae ia sa buki varipera pa Beti Aveni,*; ego tu gamu na varane pa Benisimane, ene kekenu atu.

⁹ Iparemi si kote ta huara koasa rane vinarikilasi.

Koari na butubutu pa Izireli si kote tozi vura nia Arau nasa si kote ta evana.

¹⁰ Sari koimata te Ziuda si gua arini pu va rizu patu voloso.

Kote va titisi gore la nia Rau sa Qua tinanaziri koa rini guana keke naqe.

---

* **5:8** Mu tiro vinabakala pa vesi Hoz 4:15.

- 11 Iparemi si ta nonovala,
 ta neti gore koasa vinaripitui,
 sina ninira sa dia hiniva pude vahesi beku.
- 12 Arau si guana kaqa koe Iparemi,
 guana popozu huda koari pa Ziuda.
- 13 Totoso dogoria Iparemi sa nana minoho,
 meke Ziuda sari tubuna,
 si taliri la koe Asiria se Iparemi,
 meke tioko hata tinokae koasa banara lavata
 vasina.
- Ba lopu kote boka salana igo sa,
 lopu kote boka va ibu i sa sari tubumu.
- 14 Ura kote guana laione si Arau koari pa Iparemi,
 guana keke laione nomana koe Ziuda.
- Kote teuru va umumi Arau meke taloa Qua;
 kote paleke taloani Rau, meke loke tie si koa
 pude harupi.
- 15 Meke kote pule la si Arau pa Qua vasina
 osolae helahelae ni rini sari dia sinea.
 Meke kote hata ia rini sa Isumataqu;
 pa korapana sa dia tinasuna si kote hata
 zonazona Au rini si Arau.”

6

Lopu Hinokara sa Kinekere Tadi pa Izireli

- 1 Zama sari na tinoni, “Mae, aria mada pule la
 koe Zihova.
 Ele daku rikata va umumu gita Sa
 ba kote salana gita Sa;
 ele va bakora gita Sa
 ba kote hade i Sa sari tubuda.
- 2 Hola karua rane si kote va magogoso gita Sa;

koasa vina neta rane si kote va siño pule gita
 Sa
 pude boka koa si gita pa vasina sapu koa si
 Asa.

³ Aria mada lulia na pamaña nia se Zihova;
 mada zukuru nono la pude mada tumae nia
 si Asa.

Gua sapu hinokara kote gasa pule sa rimata,
 si kote kamo mae mo si Asa;
 kote mae si Asa koa gita gua sa ruku pa totošo
 ibu,
 guana ruku sapu mae pude va bobosia sa
 pepeso.”

⁴ Ba zama se Zihova, “Nasa kote boka tavete nigo
 Arau si agoi, Iparemi?
 Nasa kote boka tavete nigo Arau si agoi,
 Ziuda?

Sa mia tataru si guana rovu pana munumunu,
 guana puni sapu murimuri kekenu taloa.

⁵ Gua ke magu va umumu gamu Rau koari na
 Qua propita,
 va mate gamu Rau koari na zinama pa
 Nuzuqu;
 sari Qua vinilasa si malakapi guana kapi koa
 gamu.

⁶ Ura na tataru si okoro nia Rau, lopu na
 vinukivukihi,
 meke pude lulia na pamaña nia gamu sa
 Tamasa, gua, lopu na vinukivukihi vina
 uququ.*

⁷ Gua e Adama, si ele sekea rini sa vinariva egoi,
 sekea rini sa Qua vinariva egoi koa rini.

⁸ Qileadi si na vasileana lavata tadi tie kaleadi,

---

* 6:6 Mt 9:13, 12:7

- na tie variva mate si koadi vasina.
 9 Gua sari tie hikohiko sapu opo aqa nia sa tie,
 si gua tugo sari puku hiamā;
 va mate tie si arini koasa sirāna la pa Sekemi;
 taveti rini sari tinavete kaleadi sapu variva
 kurekuredi.
 10 Ele dogoria Rau si keke tinitonā sapu kaleana
 hola pa korapana sa butubutu Izireli.
 Se Izireli si vala pulenia pa tinavete maqota,
 meke tava boni si asa.
 11 Gua tugo koa agoi Ziuda,
 na vinari pitui korapa aqa nigo.

7

- 1 Totoso hiva va pule la ni Rau sari tinagotago
 tadi na Qua tinoni,
 meke totoso hiva salānia Rau se Izireli,
 si sari sineā te Iparemi si vura bakala tu
 meke sari tinavete kaleadi te Sameria si ta
 dogoro mo.
 Na sekesekei si tavetia rini,
 tie hikohiko si nuquru vetuvetu,
 meke sari puku tie si hiko pa sisirāna;
 2 ba lopu boka tumae nia rini
 sapu Arau va nonoga i Qua sari doduru dia
 tinavete kaleadi.
 Vari likohae ni mo dia sineā si arini;
 dogoro betoi mo Arau.

Na Sinekesekei si pa Vetu Baṅara

- 3 Va qetuqetu ia rini sa baṅara koari dia ki-
 naleana,
 meke va hegeri rini sari koburu tavia koari
 dia kinohakoha.
 4 Ari doduru si barabarata beto mo,

nada gua tugo na oputu
 sapu lopu kilu ta sutuṅu pule koasa tie kinakina
 palava
 podalae totošo ta mono sa palava osolae sage
 si asa.

⁵ Pa rane inevana tanisa banara
 si viviri pa napo vaeni sari na koburu tavia,
 meke somana naponapo sa banara koari
 kasa pu va sisire nia sa zinama te Tamasa.

⁶ Sari bulo dia si gua tugo na oputu;
 halala sa dia kinukiti totošo la vivinei ia rini.
 Sari dia inokoro si lera doduruna sa boni;
 meke katu halala pana munumunu.

⁷ Doduru arini si nada gua tugo na oputu;
 va matei rini sari dia banara.
 Doduru dia banara si hoḡa,
 ba lopu keke si tioko hata tinokae koa Rau.

Izireli meke sari Kaiḡa Butubutu

⁸ Se Iparemi si vari henie koari kaiḡa butubutu
 huporo;
 se Iparemi si guana keki naperena sapu lopu
 ta iliri meke kina kale.

⁹ Sari tie karovodi la va murimuri pania sa nana
 niniranira,
 ba lopu boka tumae nia sa.

Podalae keo sa kaluna,
 ba lopu va nonoga ia sa.

¹⁰ Sa vinahesi pule te Izireli va sosode pule nia
 koa sa,
 be vea bakala gua sari doduru hire
 ba lopu kekere pule la koe Zihova sa nana
 Tamasa si asa
 babe hata ia sa si Asa.

¹¹ Se Iparemi si guana duduru,

sapu boka ta koha mo meke loke nana
 binalabala.
 Kekenu si tioko hata tinokae koe Izipi,
 beto si taliri la pule koe Asiria.
 12 Totoso la si arini, si kote ipa ni vaqara Arau si
 arini;
 kote daku goreni Rau gua ari na kurukuru
 tapuru.
 Pana avosi Rau varigaradi,
 si kote saputu vagi mo Rau.
 13 Madi ta talotana si arini,
 sina ene va seu si arini koa Rau!
 Kote kamoi tinahuara
 sina va karikari mae koa Rau si arini!
 Hiva hola nia Rau pude harupu puleni si arini
 ba vivinei kokoha Nau rini si Arau pa tie.
 14 Lopu kabo mae si arini koa Rau pa bulodia
 ba koari dia teqe mo si kabo arini.
 Varigara si arini* pude tepa huiti meke vaeni
 vaqura
 ba taliri va seu tu koa Rau si arini.
 15 Arau va tumatumae i meke va ninira i,
 ba qoraqora nau rini koari dia tinavete
 kaleadi.
 16 Lopu taliri la si arini koa sa Tamasa sapu
 Ululuna Hola;
 guana bokala lopu tonotona si arini.
 Sari dia koimata si kote hoqa pa vedara
 koa gua koari dia zinama vinahesi pule.
 Koasa ginugua hie si kote tava sisire si arini
 pa popoa Izipi.

---

* **7:14** Kaiqa kinubekubere koadi si zama, "Va bakora puleni magu si arini." Tiro pa 1 Bañ 18:28.

8

Zutua e Zihova se Izireli pa Vinahesi Beku

- ¹ Veko la nia sa buki pa berumu!
 Keke atata* si pa kali sage koasa butubutu
 Izireli te Zihova
 sina sari tie si seke ia rini sa Qua vinariva egoi
 meke lopu luli rini sari Qua tinarae.
- ² Kabo vura se Izireli koa Rau,
 'Kei Tamasa, na mami Tamasa tugo si Agoi'
- ³ Ba se Izireli si ele kilu ia sapu leana;
 gua ke keke kana kote hadu luli ia si asa.
- ⁴ Va turu dia banara pa dia hiniva soti lopu
 Taqarau;
 vizata dia koimata ba lopu pa Qua vina
 malumu.
 Koari dia siliva na qolo
 si tavete dia beku si arini
 meke va kamo nia dia tinahuara teledia.
- ⁵ Kei Sameria, gona vura nia sa mua beku
 bulumakao!
 Sa Qua binugoro si guana nika la koa rini.
 Ve seunae gua si kote koa boni eko mo si
 arini?
- ⁶ Na mae guadi pa Izireli!
 Sa tuna bulumakao hie sapu na tie peqopeqo
 tavetia
 si lopu na Tamasa.
 Kote ta moku umumu mo si asa,
 sa tuna bulumakao tadi pa Sameria sana.
- ⁷ Lete ia rini sa givusu
 meke paketia rini sa vivirua.
 Sa qaqaloto si koa ba loke kikona;

---

* **8:1** Sa atata si na vinagilagilana sa butubutu banara te Asiria.

- ke loke palava si kote va gavoria sa.
 Pana va vura huiti sa,
 ba ari tie karovodi na kote onolo pania.
- 8 Ta onolo taloa se Izireli;
 kamahire si koa turana votiki butubutu si
 asa
 guana keke tiniona sapu loke laena.
- 9 Ura ele ene seu latu pa Asiria si arini
 guana don'ki pinomo sapu ene ekena.
 Ele holuholu pule nia se Iparemi la koari
 nana babaere.
- 10 Na ele holuholu puleni tu koari kaiqa bu-
 tubutu,
 ba kote varigara puleni Arau.
 Kote podalae matemate palae si arini
 pa kauruna sa vina kilasa tanisa keke
 banara ninirana.
- 11 Taveti tugo Iparemi sari soku hope tana va
 vulasa sinea,
 ba ta evanae na hope tana tavete va sea mo
 si arini.
- 12 Kubere poni Rau sari soku ginugua koari Qua-
 tinarae,
 ba guni ni arini na tiniona karovodi tu.
- 13 Va vukivukihī mae si arini koa Rau
 meke henai rini sari masa,
 ba lopu getu ni Arau Zihova si arini.
 Kamahire kote balabala pulei Rau sari dia ki-
 naleana
 meke va kilasi koari dia sinea:
 Kote pule la mo si arini pa Izipi.
- 14 Ele mulini nia Izireli si Asa pu va podakana,
 meke kuri dia vetu banara;
 meke gobai Ziuda sari soku nana vasileana.

Ba kote garunu gore la nia Arau sa nika koari dia vasileana lavata
 sapu kote sulu pani sari dia vasileana ta gobadi.”

9

Tozi Vura nia Zihova sa Vina Kilasa te Izireli

- ¹ Kei Izireli, mi noso koari mia qinetuqetu;
 mi lopu qetuqetu koari na inevaṅa gugua ari
 na butubutu huporo.
 Ura ele sekea gamu sa vinariva egoi koasa mia
 Tamasa;
 okoro nia gamu sa tinabara tana maqota
 koari na vasina paqapaqahana huiti.
- ² Koari na vasina ta paqaha sari na kiko huiti
 koari na qaḡalotodi si lopu kote vagi ni
 ginani ri na tie,
 meke koari na vasina munala vagi kolo
 qurepi si lopu kote ta vagi sari dia vaeni
 vaqura.
- ³ Lopu kote koa hola si arini pa popoa te Zihova;
 se Iparemi si kote pule la pa Izipi
 meke kote la hena ginani bonidi pa Asiria.
- ⁴ Lopu kote variponi vaeni la koe Zihova si arini,
 sari dia vinukivukihi ba lopu kote qetu ni Sa.
 Kote guana bereti tadi pa haqohaḡoana sari
 vinukivukihi arini;
 doduru pu hena i si kote boni beto mo.
 Kote teledia mo hena ia;
 lopu kote variponi nia rini pa Zelepade te
 Zihova.
- ⁵ Koari mia rane ta vizatadi pude inevaṅa si nasa
 si kote tavetia gamu,

koari na rane inevaṅa te Zihova?

⁶ Be govete nia gamu sa tinahuara,
 ba kote varigara ni mo e Izipi,
 meke Memipisi kote pomununi gamu.
 Sari mia tinagotago pa siliva si kote vagi hobei
 na hilibubuku,
 meke na hiqohiqo rakihi kote siṅi sari mia
 ipi.

⁷ Sari na rane vina lipulipu si korapa mae,
 sari rane pude variva kilasi si ele kamo.
 Mani tumae nia Izireli si hie.
 Koa gua sapu soku hola sari mia sinea
 meke mia kinukiti koe Zihova si noma hola,
 si balabala ia gamu sapu sari poropita meke
 sarini pu ta garunudi pa Maqomaqo te
 Tamasa
 si guana tie pekipekidi.*

⁸ Sa poropita meke sa qua Tamasa,
 si na tie kopu pa Iparemi,
 ba na sipata aqa nia si asa koari doduru nana
 sirana,
 meke pa Zelepade te Zihova tugo ba kana ia
 rina tinoni sa poropita.

⁹ Ele lodu lohi la sa dia kinaleana,
 gugua koari na rane pa Qibea.
 Kote balabala pule vagi Tamasa sari dia ki-
 naleana
 meke va kilasi koari dia sinea.*

Sinea Tadi na Tie Izireli meke sa Vuana

¹⁰ Zama se Zihova, “Totoso dogoro vagia Rau se
 Izireli,
 si guana hata vua qurepi pa qega;

---

* 9:7 Lk 21:22   * 9:9 Zaz 19:1-30

totoso dogori Rau sari tiatamamia,
 si guana totoso ta dogoro sari vua kekenu pa
 huda piqi.

Ba sipu kamo la rini pa toqere Peoro vasina
 tavahesi se Beolo,
 si poni puleni koasa beku variva kurekurena
 asa
 meke variva malederedi gua tugo sa tĩntoņa
 sapu vahesia rini.*

11 Sa tinolava te Izireli si kote tapuru taloa guana
 kurukuru,
 lopu kote gavoro pa tia, lopu kote molu, lopu
 kote podopodo.

12 Be guana podo koburu si arini,
 ba kote mate pani Arau sari doduru.

Madi talotana si arini
 pana taliri taloa si Arau koa rini!

13 Ele dogoria Rau se Iparemi, leleana gua pa
 Taea,
 ta lete pa vasina leleana.

Ba kote turana vurani Iparemi
 sari nana koburu pude tava mate.”

14 Ego Zihova, poni lani,
 na sa kote poni lani Goi?

Poni ni kokoana koburu sapu huara molu
 meke sari susu sapu loketoņana.

Leve nia Zihova se Izireli

15 Zama se Zihova, “Koa gua koari doduru
 kinaleana sapu taveti rini pa Qiliqali,
 si kana i Rau si arini vasina.
 Koa gua koa ri na dia tinavete kaleadi,

---

* 9:10 Nab 25:1-5

ke kote hadu vura ni Arau koasa Qua popoa
 Izireli.
 Lopu kote tataru pule ni Arau;
 doduru dia koimata si seke tinarae beto.
 16 Se Iparemi si ta seke gore,
 sari karoso dia si harahara,
 lopu vua si arini.
 Be podo koburu ta tataruedi rini ba kote va mate
 i Arau.”

*Zama nia sa Poropita sa Guguana sa Butubutu
 Izireli*

17 Sa qua Tamasa kote kilu i si arini
 sina lopu va tabe ia rini si Asa;
 kote ene la mae si arini koari na butubutu
 huporo.

10

1 Izireli si na huda vaeni sapu repaha va labe
 lelanana;
 vua va soku si asa pude gana telena.
 Totoso soku nono la sari nana vuvua,
 si kuri va soku hope tugo si asa;
 totoso tagotago sari tie pa dia pepeso,
 si va sari i rini sari dia patu hopedi koari na
 vinahesi beku.
 2 Sari bulo dia si sekesekei,
 ke kamahire si kaqu vagia rini sa laena sa
 dia sinea.
 Kote seke goreni Zihova sari dia hope
 meke huari sari dia patu hopedi.
 3 Totoso asa kote zama si arini, “Gami si loke
 mami banara
 sina lopu va lavata ia gami se Zihova;
 gua ba pude tago ia gami si keke banara

- si nasa si kote boka tavete poni gami sa?"
- 4 Soku vina tatara si tozi rini,
zama tokotokoro kokoha tugo
meke tavete vinariva egoi;
gua ke sa vari turaña la pa koti si ari gana
guana duduli poizini pa inuma sapu lopu ele
ta letena.
- 5 Saripu koa pa Sameria si matagutu,
vea beka sa dia beku bulumakao pa Beti
Aveni*, gua.
Na kote kabo ia ri nana tie si asa,
meke gua tugo sari hiama sapu vahesi beku
di,
arini pu qetuqetu nia sa tinolava tanisa,
sina ta vagi palae si asa koa rini pu la pa tina
raovo.
- 6 Kote ta paleke la si asa pa Asiria
guana dia vinariponi koasa banara lavata
vasina.
Se Iparemi si kote va sisire nia rini;
se Izireli si kote kurekure ni sari nana beku.
- 7 Se Sameria meke sa nana banara si kote ale
taloa
guana keke umumu huda pa beru kolo.
- 8 Sari vasidi ululudi sapu kaleanadi* si kote ta
huara.
Asa sa sinea nomana tadi pa Izireli.
Sari hilibubuku na hiqohiqo rakihi si kote toqolo
vasina
meke nobi sari dia hope.
Totoso asa kote zama si arini koari na toa,
"Tamunu gami!" kote gua,

---

* **10:5** Mu tiro vinabakala pa vesi Hoz 4:15.   * **10:8** Sa vasina
ululu sapu kaleana hola si Betolo.

meke koari na toqere si, “Hoqa mae gami!”
gua.*

Vilasa ia e Zihova se Izireli

9 “Podalae pa totošo pa Qibea, si tavete va sea si
agoi Izireli,

meke vasina mo si koa agoi.

Veā, lopu kamo la i tu na vinaripera

saripu tavete va kaleana pa Qibea?***

10 Totoso hiva, kote va kilasi Arau si arini;

kobi butubutu si kote varigara pude raza i

pude va kilasi koari dia soku navulu sineā.

11 Izireli si na bulumakao manavasana

sapu malumu sisigiti pude varipaqaaha ni
sari huiti;

ke kote vekoa Rau sa ioki^d

koasa rua leleana tanisa.

Kote garunu zuzuku ia Rau se Iparemi,

meke Ziuda kote daku ia sa geligeliana,

meke Izireli kote geli va malohoro ia sa
pepeso.

12 Lete ia sa tinoṇoto, pude mua si asa,

mamu paketia sa vuana, sa tataru sapu loke
kokoina,

mamu geli ia sa pepeso sapu lopu ele ta
umana;

ura na kamo he sa totošo pude mu hata ia se
Zihova,

pude mani mae meke titisi atu nia sa
tinoṇoto koa goi.*

13 Ba ele lete ia tu goi sa kinaleana,

* **10:8** Lk 23:30; Rev 6:16   * **10:9** Sa butubutu te Benisimane

si tava mate pa Qibea koari na dia sineā.   * **10:9** Zaz 19:1-30

* **10:12** Zer 4:3

ele paketia tu goi sapu kaleana,
 ele hena ia tu goi sa vuana sa sinekesekei,
 sina ele kalavarae si agoi koasa mua n̄nirañira
 telemu
 meke koari mua soku tie varipera.

14 Ke sa vevehena sa vinaripera si kote sage la
 raza koari mua tinoni,
 pude sari doduru mua vasileana ta gobadi si
 kote ta huara,
 gua sapu huara ia Salamanu si pa Beti
 Arabeli koasa rane varipera,
 totošo sapu ta hiru pa pepeso sari koburu meke
 sari tinadia.

15 Gua asa si kote ta evaṇa koa goi, Betolo,
 sina sa kinaleana tamugoi si noma hola.
 Pana maraqata mae sa rane asa,
 si kote ta huara taloa hokara sa baṇara pa
 Izireli.

11

Sa Tataru te Tamasa koari pa Izireli

1 Totoso koburuna se Izireli, si tataru nia Rau si
 asa,
 ke tioko vura nia Arau pa Izipi sa Tuqu
 koreo.*

2 Ba totošo titioko nono la si Arau koe Izireli,
 si rizu va seu nono la tu si arini koa Rau.
 Va vukivukihi la koe Beolo si arini
 meke va uququ huṃaṇa lea la si arini koari
 na beku.

3 Arau mo va tumatumae nia ene se Iparemi,
 turani Arau pa lima dia;
 ba lopu boka tumae nia rini

---

* 11:1 Ekd 4:22; Mt 2:15

sapu Arau mo salani.

- ⁴ Arau turani koasa iku tataru
koari na aroso tataru kopuni Rau.
Ovulu pania Rau sa ioki pa ruadia
meke kokopo gore si Arau pude poni i.
- ⁵ Hokara kote pule la mo pa Izipi sari
meke hokara kote Asiria mo banara ni
sina korodia pule mae koa Rau?
- ⁶ Na vedara si malakapi pa korapa dia vasileana,
kote ta huara sari roto koari dia sasada
meke va mate pani sari dia hiniva.
- ⁷ Sari Qua tinoni si ninira sa dia hiniva pude
taliri va seu koa Rau.
Be titioko mae si arini koa Arau sa Tamasa
Ululuna Hola
ba lopu kote la si Arau meke ovulu sageni.
- ⁸ Iparemi, vea meke kote veko pani igo Arau?*
- Izireli, vea meke kote vala nigo Arau koari
na kana?
Vea meke kote huara igo Arau gugua ari pa
Adima?
Vea meke kote guni nigo Arau sapu gua ari
pa Zeboimi*?
- Sa Bulogu si hobe pa korapaqu Arau;
sinia na tataru sa Bulogu.
- ⁹ Lopu kote va gorevura ia Arau sa Qua
tinanaziri,
meke lopu kote taliri si Arau meke huara ia
se Iparemi.
- Ura na Tamasa si Arau meke lopu na tie,

---

* **11:8** Diut 29:23   * **11:8** Sari vasileana Adima meke Zeboimi
si ta huara turaṅae koari Sodomu meke Qomora.

sa Tamasa Hopena si pa vari korapa mia.
Lopu kote mae si Arau pa binugoro.

¹⁰ Kote luli Au rini si Arau Zihova
kote kurumu guana laione si Rau.

Meke pana kurumu si Arau
si kote neneqara sari Qua koburu meke pule
mae gua pa kali lodu rimata.

¹¹ Kote neneqaradi meke kamo mae
guana kurukuru, mae guadi pa Izipi,
guana kukuva pa Asiria.

Kote va koa i Arau pa dia popoa,”
zama vura gua se Zihova.

Ta Zutu sari pa Izireli meke Ziuda

¹² Zama se Zihova, “E Iparemi si ele vari likohae
Nau koha,
sa butubutu Izireli si vari likohae Nau
sinekesekei.

Meke Ziuda si lopu pamaña nia sa Tamasa,
lopu vahesi Au rini, Arau sa Tamasa Hopena
sapu kopu ni sari Nana zinama.

12

¹ Sari tinavete te Iparemi si loke laedi doduru
rane, gua sapu dena nana mo pa givusu;
doduruna sa rane si hadu lulia sa sa givusu
pa kali gasa rimata
meke va soku ia mo sa sa koha meke sa
tinahuara

tavetia sa sa vinariva egoi koe Asiria
meke garunu la oela olive pa Izipi.”

² Na tinazutuna e Ziuda si paleke mae nia e
Zihova;

- E Zekopi si kote va kilasa ia Sa koari hanana tadi nana tinoni,
meke kote lipu i Sa gua sapu taveti sa.
- ³ Pa tiana sa tinana si tuġea sa sa huhubakulu nenena sa tasina koreo;
totoso tie sa, si toketokea sa sa Tamasa.**
- ⁴ Uve, varinaza si asa koa sa mateana te Tamasa meke bokaboka si asa.
Kabo si asa meke tepa minana koa sa.
Pa Betolo si dogoria Tamasa si asa
meke zama ia Sa vasina.
- ⁵ E Zihova Tamasa Tadi na Qeto Minate,
e Zihova sa pozapoza sapu kaqu tavahesi nia Sa!
- ⁶ Ba kaqu pule la si goi Izireli koasa mua Tamasa;
mamu kopu nia sa tataru meke sa tinonoto,
mamu koa aqa nia sa mua Tamasa doduru toto.

Hinodana La sa Zinama Vinari Pitui

- ⁷ Zama se Zihova, "Sa tie holuholu si tavetavete nia sa sikele kokohana;
leana hola koa sa sapu pude hiko.
- ⁸ Se Iparemi si zama va titie,
'Arau si tagotago hola; ele evanae na tie tagotago si arau.
Koari doduru qua tinagotago si lopu boka dogoria rini koa rau si keke sinea babe tinavete kaleana.'
- ⁹ Arau se Zihova sa mia Tamasa,
pu vagi vura ni gamu pa Izipi;
kote va koa pule gamu Arau pa ipi,

---

* 12:3 Zen 25:26   * 12:3 Zen 32:24-26

- gua koari na rane madidi tamugamu pude
somana pa ineṽaṽa.*
- 10 Zama koari na poropita si Arau,
soku dinogodogorae si poni lani Rau koa rini
meke tozini Rau koa rini sari na parabolo^d.”
- 11 Veā, kaleana hola si pa Qileadi?
Sari tiena si loke laedi mo?
Veā, va vukivukihi bulumakao tugo sari pa
Qiliqali?
Sari dia hope si kote guana vinarigara patu
pa pepeso sapu nama pude ta lete.
- 12 Se Zekopi si ele govete la koasa pinaqaha
popoa tanisa butubutu Arami;
se Izireli si nabulu pude vagi barikaleqe
meke pude boka holu ia gua si kopu sipi si
asa.*
- 13 Tavetavete nia e Zihova si keke poropita pude
turaṽa vura nia se Izireli pa Izipi,
koasa poropita si kopu nia Tamasa si asa.*
- 14 Ba va geṽuria Iparemi sa tinaṽaziri Tanisa;
ke sa nana Baṽara kote va kilaṽia si asa koari
na tinavete variva mate tanisa,
meke lipui sari nana sineā variva
kurekuredi.

13

Bugoro ni e Zihova sari pa Izireli

- 1 Pana zama se Iparemi, si neneqara sari tie;
pa Izireli si ta pamaṽae si asa.
Ba ta zutu nia sa sa vinahesina e Beolo meke
mate.

---

* 12:9 Liv 23:42-43   * 12:12 Zen 29:1-20   * 12:13 Ekd 12:50-51

- ² Kamahire si kaleana nono la tu si arini;
 koari dia siliva si taveti rini sari na beku
 meke vahesi i,
 sari kineha si tavete va leleana i rini,
 doduru arini si na tinavete tadi na mata-
 zōna.
- Zama ni arini sari na tie hire, sapu,
 “Vukivukihi ni rini sari na tie
 meke uma i rini sari na beku bulumakao,”
 gua.
- ³ Gua ke kote guana rovu pana munumunu si
 arini,
 guana puni sapu murimuri kekenu taloa,
 guana duduli popadi sapu ta givusu taloa
 koasa vasina ta paqaha sari na kiko huiti
 koari na qaqalotodi,
 guana tunaha sapu govete vura gua pa
 vuida.
- ⁴ Zama se Zihova, “Ba Arau se Zihova sa mia
 Tamasa,
 pu turaña vurani gamu pa Izipi.
 Loke Tamasa si kote tumae nia gamu ba Arau
 mo,
 loke Hinarupu ba Arau mo.
- ⁵ Kopuni gamu Arau pa korapa qega,
 pa korapa popoa sapu vasina nada sa
 manini.*
- ⁶ Totoso poni Rau, si deña si arini;
 totoso deña rini, si podalae va titie dia mo;
 beto si muliñi Nau mo arini si Arau.
- ⁷ Ke kote kamo la i Arau guana laione,
 guana leopardi si kote eko aqa Qua pa kali
 sirana.

---

* 13:5 Diut 8:11-17

- 8 Guana bea^d sapu ta hiko sari tuna bea,
 si kote la rapati Rau meke teuru pani.
 Guana laione oviana si kote hena beto pani i
 Arau;
 guana kurukuru pinomo si kote garata
 umumi Arau.
- 9 Kei Izireli, ta huara si agoi,
 sina kana mae Au agoi si Arau, Arau sapu
 toka nigo.
- 10 Avei sa mua baṇara, pude mani harupu igo?
 Avei sari mua koimata koari doduru mua
 vasileana, pu zama ni goi,
 'Poni au keke baṇara meke na koburu tavia,'
 gua?*
- 11 Ke pa Qua binugoro si poni igo Arau si keke
 baṇara,
 meke pa Qua tinaṇaziri si vagi pania Arau si
 asa.*
- 12 Sa tinazutu te Iparemi si tava naḡiti eko mo,
 sari nana sinea si ta kubere veko.
- 13 Sari tinasigiti tana barikaleḡe nama podopodo
 si kamo la koa sa,
 ba na koburu si asa meke loke nana ginilag-
 ilana;
 ke pana kamo sa totoḡo,
 ba koa eko mo si asa pa tiana sa barikaleḡe,
 lopu vura.
- 14 Kote holu vagi puleni Arau koasa ṇiniraṇira
 tanisa lovu;
 uve, kote vagi puleni Arau koasa minate.
 Agoi na minate, avei sari mua minoho variva
 mate?

* 13:10 1 Samuela 8:5-6

* 13:11 1 Samuela 10:17-24, 15:26

Agoi na lovu, avei sa mua tinahuara?*

Kote loke Qua tataru si Arau koa goi,

¹⁵ be vea gugua bokaboka gua si asa koari na tasina.

Na givusu pa gasa rimata sapu mae guana koe Zihova si kote mae,

givusu nuquru mae gua pa qega;

sa nana tototolo si kote noso

meke sa nana berukehe si kote popa.

Nana lose vekovekoana ginani si kote ta hiko,

sari doduru nana tinagotago si kote ta vagi palae.

¹⁶ Sari tie pa Sameria si kaqu tava lipulipu koari ginugua sapu ta zutu ni arini,

sina va karikari la ia rini sa dia Tamasa.

Kote hoqa si arini koasa vedara;

sari dia koburu hite si kote ta hiru la pa pepeso,

sari dia barikaleqe molumoludi si kote hova tukeli rini tiadi."

14

Tinioko koe Izireli Pude Kekere Pule La koe Zihova

¹ Kei Izireli, mu kekere pule la koe Zihova sa mua Tamasa.

Sari mua sinea mo va hoqa igo si agoi!

² Vagi sari mua zinama

mamu kekere pule la koe Zihova.

Mamu zama la guahe koa Sa:

"Mu taleoso ni sari doduru mami sinea

---

* **13:14** 1 Kor 15:55

Mamu vagi puleni gami pa korapana sa Mua tataru,
 pude boka vukivukihini gami sari vua pa beru mami.

³ Lopu boka harupu gami Asiria si gami;
 lopu kote koi hose varipera si gami,
 lopu kote zama pule guahe si gami, 'Mami tamasa,' gua,
 koa sa pu ta tavete pa lima mami telemami,
 ura koa Goi si ta tatarue sa koburu eapana."

Va Tataru nia Tamasa sa Tinoa Vaqura te Izireli

⁴ Zama se Zihova, "Kote salaṅia Rau sa dia hahanana sineke tinarae meke tataru mokani,
 ura sa Qua binugoro si ele taliri va seu koa rini.

⁵ Kote guana puni si Arau koe Izireli;
 kote toa va leana guana havoro lili si asa.

Guana huda sida pa Lebanoni
 si kote va nabu gore i sa sari karosona;

⁶ sari liho vaqura tanisa si kote toqolo.
 Sa tinolava tanisa si kote guana huda olive,
 sa humaṅa lea tanisa si kote guana huda sida pa Lebanoni.

⁷ Sari tie si kote la koa pule pa kauruna sa nana aqoro.

Kote toa va leana guana kiko ta letena.

Kote vuvua guana huda vaeni,
 meke kote ta avosae hola si asa guana napo vaeni pa Lebanoni.

⁸ Kei Iparemi, loketoṅa Qua ginugua si Arau koari na beku.

Kote olaṅigo Rau si agoi meke kopu nigo.

Arau si guana huda paeni sapu koa buma eko
mo;
sari doduru mua vuvua si mae guadi koa
Rau.”

Vina Betobeto

⁹ Esei si gilagilana? Kote tumae ni sa sari t̄iṅitona
hire.
Esei si dodogorae? Kote va bakali sa.
Sari sirana te Zihova si tonotodi;
sari tie tonoto si ene luli koa rini,
ba sari pu seke tinarae si ta tubarae meke
hoqani vasina.

Buka Hope
The Holy Bible in the Roviana language of the
Solomon Islands
Buk Baibel long langguis Roviana long Solomon
Islands

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Roviana

Translation by: SITAG

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-11-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023

2a5324ac-61e8-5e5b-b226-f3d15850d7c5